Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U103642

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-10-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Моторна Тетяна Федорівна

2. Motona Tetyana F.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 26.00.01

Назва наукової спеціальності: Теорія та історія культури

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 29-09-2021

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Комунальна установа "Одеська обласна філармонія"

Код за ЄДРПОУ: 02224637

Місцезнаходження: вул. Буніна, 15, м. Одеса, Одеська обл., 65026, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.850.01

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, м. Київ, 01015, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, м. Київ, 01015, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 13.09

Тема дисертації:

1. Ідеї містеріальності у музичній культурі ХХ століття (на прикладі фортепіанної творчості Олів'є Мессіана)

2. Ideas of mysteriality in the musical culture of the XX century (on the example of the piano work of Olivier Messiaen)

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено проблемі містеріальності за її генезою в християнському культі та виявленню у творах О. Мессіана, в яких розрізняємо проєкції містеріального вираження від О. Скрябіна., що прослідковується у фортепіанному проявленні, у зв'язку з історично закономірними містеріальними комплексами, які йдуть від візантійської містеріальної театральності та збереглися у традиціях Православія та Францисканства, виділеного О. Мессіаном в спорідненості із Галльським початком французької нації. Містерія ХХ століття, що об'єднала риси обох різновидів цього феномена (священнодійство і релігійний театр), не отримала самостійної позиції в системі музичних жанрів. Вона збереглася лише як тенденція до свого формування. Однак, сукупність деяких її визначальних ознак може бути виділена в жанровій структурі окремих творів і визначена терміном «містеріальності». Можна виділити ті закони та функції, які активно впливали на пошуки митців кінця XIX і XX століть: рухливість і варіабельність дії, множинні функції сценічного простору, об'єднання декількох ігрових просторів; «згущення» подій, драматичних ліній, різних

просторово-часових пластів в одній точці. Науковим завданням дослідження виступає узагальнення уявлень щодо специфічно культурологічного тлумачення рис містеріальності в мистецьких надбаннях найвизначніших авторів музики XX століття в їх принциповому заглибленні у релігійно-філософські засади творчого мислення і свідомого спрямування до літургійного музичного виявлення – поза стін церковно храмового простору, тобто з вираженими паралітургійними показниками, що є вирішальною ознакою виразності творів О. Мессіана, почерпнутої, як показують зіставлення виразних засобів і конструкцій, від скрябінівського космізму. Найвищим досягненням культурологічного тлумачення спадщини О. Мессіана у її порівнянні з О. Скрябіним виступає впізнання в них прямої дотичності до літургійної основи композиційних нормативів, до усвідомлення двоскладності своєї авторської спадщини як художньо-самодостатньої продукції, з одної сторони, і як висунення її як Прикладної сфери – у «прикладенні» до дещо Вищого, ніж мистецька сфера, з другої. Школа О. Мессіана надала планетарний резонанс ідеям містеріального Оновлення людства через мистецькі втілення. Ключові слова: містеріальність, містерія, О. Мессіан, стиль культури, стиль в музиці, жанрові типології.

2. The dissertation is devoted to the problem of mysteriality by its genesis in the Christian Cult and its manifestation in the works of O. Messiaen, in which we distinguish projections of the mysterious expression from A. Scriabin. Moreover, the latter can be traced in the piano manifestation, in connection with historically natural mystery complexes coming from byzantine mystery theatricality and preserved in the traditions of Orthodoxy and Franciscanism, identified by O. Messiaen in kinship with the Gallic beginning of the French nation. Regarding the aspect of considering the research topic, it should be noted that O. Messiaen was influenced by Scriabin's mysteriality, which was quite sharply different from the mysterious incarnations of contemporaries, including at the highest artistic level. Russian followers in France of A. Scriabin M. Obukhov and I. Vishnegradsky were aware of this non-theatrical rite-the mystery of the Russian artist. The acquaintance of I. Vishnegradsky with O. Messiaen in 1937 determined the active transmission of information about the work of A. Scriabin – and this coincides with the time of highlighting the mission of O. Messiaen to unite the opposites of the artistic world in the works of the 1940s. For O. Messiaen, religious service was a part of his life – as an organist, he played the organ from a young age to the end. The main thing is preaching through the art and pedagogical activity of human coexistence, which predetermined the foundation of granting him the status of a saint from Catholicism posthumously. The search for ways of spiritual improvement of the world through the revealed genre-texture indicators and Clavier techniques of expressiveness in the piano heritage of A. Scriabin, perceived by O. Messiaen – through the analysis of piano participation in the «Quartet at the End of Time» and other works is outlined. Summative and life-saving efforts are invested by artists in specially musical means of the supramusic and extra-musical program of action, which is based on the greatness of not only artistic higher giftedness, but also the ability of World salvation and transformation. The highest achievement of the cultural interpretation of the heritage of O. Messiaen in its comparison with A. Scriabin is the identification in them of a direct touch to the liturgical basis of compositional standards, to the awareness of the two-part nature of their author's heritage as an artistic and self – sufficient product, on the one hand, and as its promotion as an applied sphere-in the «application» to something higher than the artistic sphere, on the other. The School of O. Messiaen gave a planetary resonance to the ideas of the mysterious renewal of humanity through artistic incarnations. Keywords: mysteriality, mystery, O. Messiaen, style of culture, style in music, genre typologies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шульгіна Валерія Дмитрівна

2. Shulgina Valeriia Dmytrivna

Кваліфікація: д.мист., 17.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гедзь Олена Петрівна

2. Gedz Olena P

Кваліфікація: к. мист., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козаренко Олександр Володимирович

2. Kozarenko Oleksandr Volodymyrovych

Кваліфікація: д.мист., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зосім Ольга Леонідівна

2. Zosim Olga Leonidivna

Кваліфікація: д. мист., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Денисюк Жанна Захарівна

2. Denusyuk Zchanna Z.

Кваліфікація: д. культ., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вєдєнєєв Дмитро Валерійович

2. Vedeneev Dmitro V.

Кваліфікація: д.і.н., 20.02.22

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради — Афоніна Олена Сталівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні — Афоніна Олена Сталівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності — Юрченко Т.А.